

valov. Jez si sprosim odpust (urlaub) za nekoliko dni, da bi še enkrat vidil predragega svojega očeta; zakaj neki skriven glas serca mi je naznanoval, da jih vernivši se iz Italijanskega več živih najdel ne bom.

Najdel sem očeta zelo slabotne in bolehnega. Ali ne bo lezen, ne starost, ampak tuga in žalost ste podkopale zdravje, ter ogrenile poslednje dneve dragega mi življenja njihovega. Ko me v gledajo in serčno objamejo, se jim radostni posmeh razlije po bledeh žnabljih in zatemnelih vpadlih očeh. Pa ta posmeh je bil nekaj časa sem redek gost pri njih, zakaj kakor hitro se je včasih pokazal, toliko hitreje se je zopet minul.

Od mojega brata se nisva dosti menila, ki je bil s svojim malopridnim obnašanjem, prepiranjem in zapravljivostjo tako deleč dogonal, da so ga že hotli od regimenta spokati. V malih besedah, o njem sva se popolnoma razumela.

O ločitvi so me oče objeli s solznimi očmi in rekli so s tresajočim glasom: Misli sinček moj! ti gréš v Taljansko in stopiš prvi pot na tisto bojno polje, kjer sta si slava in sramota, življenje in smert narbližja soseda. Zapomni si, moj serčnomili, da si junaške rodbine, spominjaj se prededov svojih, ki so pred tabo slavno in junaško mejdan (bojno polje) delili. — Sprejmi tu mojo sabljo, — sprejmi jo v spomin od očeta kakor dedšino junaka; — z njo prikupi in prisluži rodu svojemu vnovič slavo, katero mu je nesrečen njegov ud tako sramotno podkopal. Vém — zakaj moje serce mi prerokuje — da se nikdar na zemlji več vidila ne bova, pa saj v tako žalostnih okoliščinah tud dolgo živeti ne želim. Naj mi Bog to odpusti! — Pa — kaj bom tarnal! naj si bo, kakor je Bogu drago!!! — Sprejmi moj očetovski blagoslov, — ljubi vse, kar je dobro, pravo, resnično in lepo, — ostani vojaški prisegi zvest, — čuvaj narodno poštenje, — in tako češ saj nekoliko oprati sramotno marogo, katero je našemu imenu in rodu nesrečni Konstantin vtisnil in ktera me bo pred časom spravila v tihi in hladni grob! — Dalje niso mogli govoriti, — solze so jim zavezale jezik!

„Z Bogom“ oni — „Z Bogom“ jez, to so bile poslednje besede, ktere sva spregovorila na zemlji.

V mestu D — sem se pomudil nekoliko v znani gostivnici, ne toliko zastran sebe kakor zastran utrujenih konj, da bi se nekoliko odsopili in nahranili. Ravno sem se hotel v veliko sobo podati, od kodar mi je v ušesa prihajal glasen razgovor, ko prijazen gostivničar pred me stopi in reče: prosim gospod, ne tu noter hoditi, ker polno je ondi vsakoverstnega ljudstva; potrudite se marveč z mano v mojo sobo, kjer se znajdete že dve gospé, ki ste se tudi kakor vi nekoliko pomudile, da se jima konji odpočijejo.

Pridši v sobo v gledam ju, eno na počivalu sedečo, eno pa gledajočo skoz okno. Obernem se h gospej na počivalu sedeči in pričem, kakor je že navadno, prositi za zaméro, če jih morebiti nadlegujem. Zdaj se okrene tudi druga od okna. Pogleda me, in jez njo, — ostermim in omolknem v sredi svojega govora in obide me nekak nepokoj. Bila je rajske lepote.

Ne vém, kako dolgo sem tako stal in začudenja stermel, pa zdi se mi, da bi bil, Bog vé, kako dolgo še molčal, ko bi me ne bila starja gospá s svojim govorjenjem iz mojih sanjarij prebudila.

Bal sem se, da ju je morebiti moje, res nekoliko čudovito obnašanje razžalilo; pa urno sem se zdramil. Iskrenost in dobrota, ki se je v vsaki besedici njinega izobraženega govora spoznavala, je obudila poslednjič v meni serčnost, da se jima naznanim in ju prašam za ime.

„Prosim, gospod!“ reče na to starja gospá, „prej ko Vam naznanim, kdo da sve, povejte mi, nimate li brata — pri tukajšnjem regimentu?“ *)

*) K boljši razumljivosti čast. brancev naj tukaj služi, da v vojaški meji, kjer se je to godilo, okraje le po regimentih in kompanijah imenujejo.

„Imam ga, gospá,“ rečem nekako začuden.

„Tako?“ zaverne. „Prosim toraj, gospod, da mi ne zamérite“, nadaljuje gospá s priserčnim glasom, „ako Vam najino ime ušesa in serce razžali in Vam dušno rano zadá. Jez sem namreč žena Radivoja V —, stotnika avditorja in to je moja hči Zofija. Žal mi je, da Vam rani ime serce, ker vem, da je Danilo V —, mojega rajnega svaka sin, zelo razžalil vašo rodovino, zapeljivši vašega brata v tolike nerodnosti, in vsékal Vam in očetu Vašemu toliko nemilo rano. Bodite prepričani, da bi nam vsim jako ljubo bilo, s katerim kolj načinom od naše strani to popraviti, kar je malopridni izveržek naše rodbine pokvaril, kateri je tudi nam že mnogo tužnih in žalostnih ur pripravil.“

Serčnost in ljubeznivost gospé V — me je verlo gnila; saj sem lahko zapazil, da tudi njeno serce mnogo terpi, ko se spominja človeka, ki je mojemu rodu toliko hudega po mojem bratu pripravil.

Zdaj sem okrenil pogovor na druge reči; pričel sem govoriti o prekucijah Italijanskih, in med drugim omenil, da se tud naš v *** ležeči regiment odpravlja v Italijo.

„Je tedaj vaš regiment zdaj v ***?“ vpraša gospá V —. Tud naš pot nas v to mesto vodi; mislimo namreč ondi pri moji sestri nekoliko tednov ostati, dokler se moj mož od svojega službenega popotovanja ne verne. Upam, da hočete nam za malo časa, dokler še v *** ostanete, posebno čast dati, ter nas v hiši moje sestre, ki je z pensioniranim generalom L — * omožena, pogosto obiskati. Ali ne, Zofija! te radosti nam gospod Ž — č ne smé kratiti?“

„Jez gospoda Ž — ča“, reče na to Zofija, zarudela kakor poletna rožica, „zagotoviti zamorem, da nam bo na vek dobro dobro došel gost.“ — Med prijateljskimi razgovori nam je minul le prehitro čas.

(Dalje sledi.)

Ozir po svetu.

Kako Japanezi za rajne obletnico obhajajo.

Zraven navadnih slovesnost pri pogrebu svojih rajnih obhajajo Japanezi še tudi vsako leto štirnajsti dan sedmega mesca — po našem mesca avgusta ali velikega serpana — obletnico za vse pokojne. Babjoverske šege Japanezov pri tem obhajilu so ravno tako smešne, kakor so obredi in navade, ktere naša sv. cerkev vsako leto 2. novembra — na vernih duš dan — opravlja, pobožni in resnobni.

To slovesnost imenujejo Japanezi „Born.“ V njihovih knjigah se zraven družih bedastoč tudi bere: „da Amidov paradiz je trideset milj daleč od naše zemlje, in da zategavoljo morajo duše cele tri leta tjé potovati. Pa zavolj dolge poti in na dostih krajih slabe steze te uboge duše tako opešajo in se utrudijo, da morajo do tretjega se domú verniti, da bi se tam za novo popotvanje v paradiz okrepčale.“ In zategavoljo so Japanezi ustanovili obletnico „Born“, kterege dne duše vseh svojih rajnih takole sprejmejo:

Pred hišo vsacega Japaneza razsvetljuje uno noč ulico velika množina gorečih, razno pisanih in lepo ociranih lampic, da duše rajnih se ne bi na čem spodtikale. Vsi hodijo uno celo noč po mestu sém ter tjé. Proti večeru drugega dne pa se podajo vsi iz mesta in grejo dušam svojih starišev, sorodnikov in prijatlov naproti do unega mesta, kjer se po njih mnenji duše mudijo. Tu razgernejo v sred polja mizo, in nekteri postavijo na mizo rajža in drugega sadja, revniši pa, kateri drugega ne premorejo, tople vode. Potem pozdravljajo rajnih duš po njih mnenji tu pričujoče s prijaznimi in ljubeznivimi besedami in jih vabijo k večerji. „Zdravo, ljuba duša!“ pravijo, „dolgo se že nismo vidili! Dobro vémo, da ste trudne in spehane od dolgega popotovanja po slabi cesti in da tedaj počitka in mirú potrebujete. Vsedite se tedaj nekoliko časa, odpočijte

si, pokrepčajte si svoje trudne ude s temi jedmi, da potem z novimi močmi popotovanje znova nastopiti zamorete!"

Tako in enako govorijo in privošijo svojim gostom najmanj eno uro za počitek in okrevanje. Pa s tem še vseh obred ni pri kraju. Ko so se duše nekoliko oddahnile in se nasitile, jih vabijo Japanezi v svoje hiše. Tu imajo krasno kakor oltar napravljeno mizo z obilnimi jedmi, s katerimi bi se naj duše po volji „do nosa“ nabasale.

Te norije terpijo cela dva dni, in smešne in praznoverske traposti se le samo verstijo ena na drugo. Je ta čas minul in ura prišla, ko se duše po mnenji Japanezov sopet na dolgo pot podati morajo, takrat vzame vsaki gorečo baklo in sprejme svoje goste do nekega mesta, kjer jim še z ljubeznivimi besedami srečno pot voši.

Po tem gré vsaki na svoj dom. Pa komaj domú pridši, začnejo z veliko prasko in s strašnim vriskanjem in z drugimi smešnimi kvantami une duše naganjati, ktere bi morebiti, — ali da bi se težkega popotovanja ognile, ali iz ljubezni do svojih in svoje hiše — kje na strehah zaostale. To vganjajo, al da bi jim potem zaostale duše ne storile škode, kakor škratci navadno delajo, al pa iz miloserdja, da jih veter, ker so po njih mnenji celo majhne, nebi odnesel, al da jih dež ne bi premočil, al da ne bi na zemljo padle in se poškodovale.

O tem času tudi nadgrobje cirajo in vsaki, tudi celo reven, daruje tega dne nekoliko več svojim duhovnom, „Bonci“ imenovanim, kateri posebno te dni te uboge ajde s strašno neslanimi zmisliki vkanjujejo.

Iz „F. et D.“ Juri Pavalec.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Tersta. Ako Bog dá, bodo naši vnuki že tu in tam popraševali, kje da so kraške goličave, o katerih bodo še kaj slišali. Bolj in bolj začenjajo soseske v Istri se v pogojzdovanji Krasa skušati, zlasti v Kastelnovskem in Buzetskem okraji. V Kastelnovi so pretečeno leto čez 40,000 drevés posadili. Zlasti duhovni gospodje dajejo lepe izglede. Skorej povsod imajo že drevésnice in pri ljudskih šolah imajo večji del kaj sveta, na katerem drevje zasajajo.

Iz Ljubljane. V četrtek celi dan je v pričo predsednika c. k. kmetijske družbe gosp. Fid. Terpinca in od slavne c. k. deželne vladnje poslanega izpraševanjskega komisarja, gosp. profesorja Konška, začasnega učenika kmetijstva, bila preskušnja učencov kmetijskih šol; snidilo se je tudi več domoljubih gospodov, ki so prišli poslušat, kaj in koliko so se naučili učenci v mnogih razdelkih kmetijstva. Izpraševani so bili iz 1. leta: Leskovec Balant iz Hotederšic, Kern Janez iz Fatin in Benigar Anton iz Ternovega, — iz 2. leta: Videmšek France iz Doba in Simončič France iz Leskovca, — iz 3. leta: Hofer Alojzi iz Kota in Marmolja Andrej iz Jazem. Izpraševanje je obsegalo po šolskih razredih: nateroznanstvo, kmetijsko kemijo, zemljoznanstvo, rastlinoznanstvo, sadjo- in murvo-rejo, živinorejo, djansko kmetijstvo zadevajoče poljodelstvo, senožestvo, gojzdnarstvo, nogradstvo itd. Izpraševali so gosp. fajmošter Zalokar, dr. Bleiweis in gosp. And. Fleišman; pa tudi gosp. profesor Konšek kakor gospod predsednik Terpinca sta večkrat zastavila kakšno vprašanje v tem in unem razdelku. V pohvalo učencov radi povémo, da so bili gospodje z njih odgovori večidel prav zadovoljni, ker so očitno pokazali, da so čas učenja dobro obernali in si pridobili mnogo lepih vednost, ktere jim bojo lepo pomagale v njih prihodnjem stanu. Marmolja in Hofer sta doveršila kmetijske šole in gresta na deželo dobro izučena; ostali bojo

nadaljevali svoje šolstvo razun Videmška, kateri je prestopil v živinozdravniško šolo.

Iz Ljubljane. Gospod dr. Klun se je, zapustivši Švajco, na poti v Zader (Zara), kamor gré od vis. c. k. ministerstva bogočastja in nauka za pravega učenika zgodovine in nemškega jezika izvoljen, nekoliko dni mudil v Ljubljani. — Pri fantinski mestni šoli pri sv. Jakobu (v reduti) bota letos dva razreda ali klasa ljudskih šol; zato je vis. c. k. vladija razpisala obé učiteljske službi do 21. t. m.: eno s 400 fl., drugo s 350 fl. letne plače. Ker je ta šola mestna, bo po sklepu c. kr. deželne vladije mestni odbor nasvetoval učitelja, kterima naj se podelite te službi, visoka deželna vladija ju bo pa izvolila.

Novičar iz raznih krajev.

Presvitli Cesar so z Najvišjim sklepom od 16. septembra 1857 zaukazali, da je vse djanja ali opušenja, ktere so po obstoječih postavah ali po od oblastnij danih ukazih sicer sploh kot kaznjive ali pa zavoljo policijskih ali drugih javnih ozirov kot zoperpostavne izrečene, pa v danih predpisih nikakoršna kazen za-nje ni odmerjena, kolikor občni kazenski zakonik za tajiste ne velja, z dnarji od 1 do 100 fl. ali pa z zaporom od 6 ur do 14 dni kaznovati. Osebe v §. 248 kazenskega zakonika omenjene gré z ondi imenovanimi utesnjavami namesti z zaporom ali s poojstrenjem zapora tudi telesno kaznovati. Pri odmerjevanji kazni se je pa pravila deržati, da se ne smé nikdar višja kazen nakloniti, kakor ta, ktera bi bila najnižja, če bi bilo djanje prestop ali pregrešek enake verste v smislu občnega kazenskega zakonika. — Na posebno zaprašenje je visoko ministerstvo izreklo, da je v goratih krajih nove naselstva tudi pod sicer po postavi pripušnim najmanjim merilu napravljati dopušeno, da se smejo tedaj tudi večje posestva razkosovati, če tak kos zemlje le eno družino živiti more. — Časniki pišejo, da se na Dunaji pogovarjajo, da se bodo v pariškem zboru zastran moldo-valahijskih in italijanskih zadev posvetovali. — Serbski knez je več mož namesti odstavljenih starostnikov v ta stan izvolil. Starostnik Simić, kateri zdaj začasno predsedje, bo kot predsednik tega zbora poterjen. Tudi na Dunaji živeči Kristić je starostnik postal. To je knez mogel storiti, ker ni prejšnjih starostnikov več ostalo, kakor samo 4. Zbor starostnikov je najvišja oblastnija serbske dežele in je s knezom po vstavu postavodajna oblast, kakor knez s 4 odgovornimi ministri izvršivno oblastima. — Kakor na Rusovskem bodo tudi na Francozkem armado zmanjšali. Namesti 80,000 bodo prihodnje leto tudi samo 40,000 novincov k armadi poklicali. — Pariški zbor se bo berž ko ne v mesecu decembru sošel. — Francozkemu poslancu v Carigradu se je sopet nos zavihal in je nehal, s turško vlado več opraviti iméti. Upati je, da mu bo sopet kmalo odleglo ali pa, da mu bo enega dne iz Pariza prijazno povelje došlo, se berž ko berž na urlavb podati — za vselej. — Francozkega generala Cavaignac-a so 31. oktobra pokopali, kakor se slavnemu vojaku spodobi. Vse se je v lepem redu godilo, dasiravno je bilo sila veliko ljudi pri pogrebu. — Vsi belgijski ministri so kralja prosili, jih iz službe spustiti. 12. t. m. se bo začel belgijski deržavni zbor. Bati se je, da bodo obravnave v njem vroče. — Rusovski cesar si neprenehoma prizadeva, francozko in angleško vlado z napolitansko spraviti. — Turške posadke v slovanskih deželah Turčije bodo pomnožili, ker je tudi ondi nekako vreti začelo. Vlada je dobila osnutek zarote v roke, ktera je po celi Arbanii razširjena in bi bila velike nadloge turški vladi prinesla, če bi se bila popolnoma izcimila.